

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Removetur aliæ quædam opiniones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

passiva regulabilitate, sed in actuali subiectione ad regulas artis; ita esse morale debet consistere in actuali subiectione ad regulas morum.

6. Instabis; Idem obiectum specificativum habet actus moralis & liber, nempe finem: ergo eandem quoque habet rationem formalem.

Respondeo dist. antec. Habent idem, specificativum materialiter, concedo; formaliter, nego. Finis igitur specificat actum moralem sub ratione conformis vel difformis cum regulis morum; actum verò liberum quò talem specificat sub ratione indifferenter propositi, quò sunt rationes formaliter diversæ.

§ II.

Removentur aliæ quedam opiniones.

7. **CONCLUSIO** secunda. *Moralitas formaliter non consistit in aliqua denominatione extrinseca.* Ita Thomistæ communiter contra Vasq. & Amicum loc. cit.

Ratio est primò. Quia libertas, quam ceu essentialem sui radicem moralitas præsuppositivè includit, est perfectio intrinseca actui, prout supra ostendimus disp. 6. a. 1. ergo & moralitas.

Secundò. Quia forma, à quâ plura aliqua analogicè & extrinsecè denominantur per attributionem ad analogatum principale, intrinsecè inest analogato principali; sed quæcunque spectant ad genus moris, ut voluntas, lex, dictamen rationis, dicuntur moralia per ordinem & attributionem ad actum voluntatis; ratio, quia dirigit; lex, quia præcipit; voluntas, quia causat actum moralem; ergo moralitas, à qua extrinsecè denominantur, intrinsecè est in actu voluntatis.

Tertiò. Bonitas moralis in habitibus virtutum est ipsi intrinseca: hinc enim etiam in esse moris specie inter se distinguuntur; ergo similiter bonitas moralis, & consequenter moralitas est intrinseca actibus.

Quartò. Veritas est intrinseca actui intellectus, bonitas artificialis actui artificioso, bonitas naturalis rebus physicis; ergo etiam bonitas moralis actui humano.

8. **CONCLUSIO** tertia. *Moralitas formaliter non consistit [1] in relatione rationis, [2] aut prædicamentali, [3] aut aliqua habitudine modaliter ab actu distincta.*

Ratio primæ partis est: quia malitia & bonitas invenitur in actibus voluntatis, independentè ab ulla fictione intellectus, posita solum liberè tendentiâ in obiectum conforme vel difforme rectæ rationi.

9. Ratio secundæ partis est primò. Quia relatio prædicamentalis requirit existentiam sui termini, cum tamen obiectum actus moralis sapissimè solum in intentione existat. Secundò: relatio prædicamentalis non exprimit perfectionem, nec imperfectionem, ut dictum in Tract. de Trinit. econtrâ moralitas in suis speciebus exprimit perfectionem, si actus est bonus; imperfectionem, si est malus: ergo.

10. Ratio tertiæ partis est primò, quòd modalitates sint essentialiter superflue, ut suppono. Secundò, quòd ante modum superadditum jam intelligitur actus liberè elicited juxta vel contra regulas morum, adeòque moralis.

Oppones primò. Ex eo actus est moralis, quòd regulatur per rationem, præcipitur per legem, &c. sed hæc nihil ponunt intrinsecum in actu: ergo non denominatur intrinsecè moralis.

Secundò. Moralitas obiectiva vel est denominatio extrinseca, vel ad summum relatio rationis: ergo etiam moralitas actuum.

Tertiò. Esse morale in dignitatibus, officiis, valore monetæ, & pretio rerum venalium nihil intrinsecum ponit in rebus ita denominatis: ergo nec esse morale in actu voluntatis est quid intrinsecum.

Quartò. Moralitas actus consistit in habitu dine ad obiectum, tanquam ad suam mensuram: sed habitudo mensurabilis ad mensuram est relatio prædicamentalis: ergo.

Respondeo ad primum negando, vel dist. antec. Est propterea moralis casualiter, & tanquam propter conditiones necessariò requiritas, concedo; formaliter, & tanquam propter rationem proximam, nego. Ad 2. & 3. Permissit. teced. nego consequ. quia esse morale in obiecto accipitur per attributionem ad actum quem terminat, & coexistentiam legis sibi extrinseca. Similiter valor monetæ, & pretium rerum venalium præcisè, directè, & immediate sumuntur à voluntate humana ita taxante & acceptante; at verò esse morale in actibus voluntatis, estis sponat legem, immediate tamen non a lege, sed ab ordine ad obiectum legi subiectum accipitur, qui ordo est ipsi intrinsecus. Ad quartum dist. major. consistit in habitu dine fundamentali seu radicali ad obiectum ceu mensuram, concedo; in formali, nego. Cum enim actus intelligatur bonus, vel malus moraliter, priusquam formaliter respectum ad obiectum habeat. vel habere possit, non in ordine formali, sed radicali ad obiectum moralitas poterit consistere.

§ III.

Resolutio questionis.

CONCLUSIO quarta. *Moralitas actuum humanorum non consistit in habitu dine actus ad voluntatem.*

Ratio est primò: quia moralitas per prius est in actu, quàm voluntate, voluntas enim propter attributionem & habitudinem ad actus est & elicetur moralis. Actus quoque per prius subijciuntur legi, quàm voluntas, cum leges & præcepta dentur propter actus humanos. Secundò. Quia actus & motus non specificatur à suo principio; sed actus humani sunt quidam veluti motus & tendentiæ ad sua obiecta, etiam in esse moris: ergo ex obiecto accipiunt speciem bonitatis in esse moris, non à suo principio. Sed inde non accipiunt speciem in esse moris, inde non ipsum esse moris accipiunt; siquidem genus includitur in speciebus: ergo cum non accipiunt speciem boni vel mali à principio sive voluntate, etiam inde non accipiunt ipsam moralitatem.

CONCLUSIO quinta. *Moralitas formaliter est ipsa actualis tendentiâ voluntatis in obiectum, subiectum regulis morum, indistincta ab actu.* Ita communiter Thomistæ, quorum tamen plerique in hoc discrepant, quòd velint istam habitudinem esse ab actu modaliter distinctam.

Probat